mapuj·
pomoc

ROLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W BUDOWANIU ODPORNOŚCI LOKALNEJ. REKOMENDACJE WSPÓLNYCH DZIAŁAŃ, ZADAŃ, DECYZJI, NAJLEPSZYCH PRAKTYK WSPÓŁPRACY.

SIEĆ MAPUJ POMOC

GDAŃSK, 23.11.2026 R.

mapujpomoc.pl

23.11.2026 r.

mapuj·
pomoc

AGENDA

Rola organizacji pozarządowych w budowaniu odporności lokalnej

1. **Mapuj Pomoc - dobra praktyka współpracy międzysektorowej**
2. **Współpraca NGO i lokalnych liderów z samorządem:**
    a. **Matryca działań JST - NGO**
3. **Odporność społeczna w codziennych działaniach**

GDAŃSK, 23.11.2026 R.

mapuj·
pomoc

(1.) MAPUJ POMOC - DOBRA PRAKTYKA WSPÓŁPRACY MIĘDZYSEKTOROWEJ

WSPARCIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH I BUDOWANIU ODPORNOŚCI SPOŁECZNEJ

GDAŃSK, 23.11.2026 R.

mapujpomoc.pl

23.11.2026

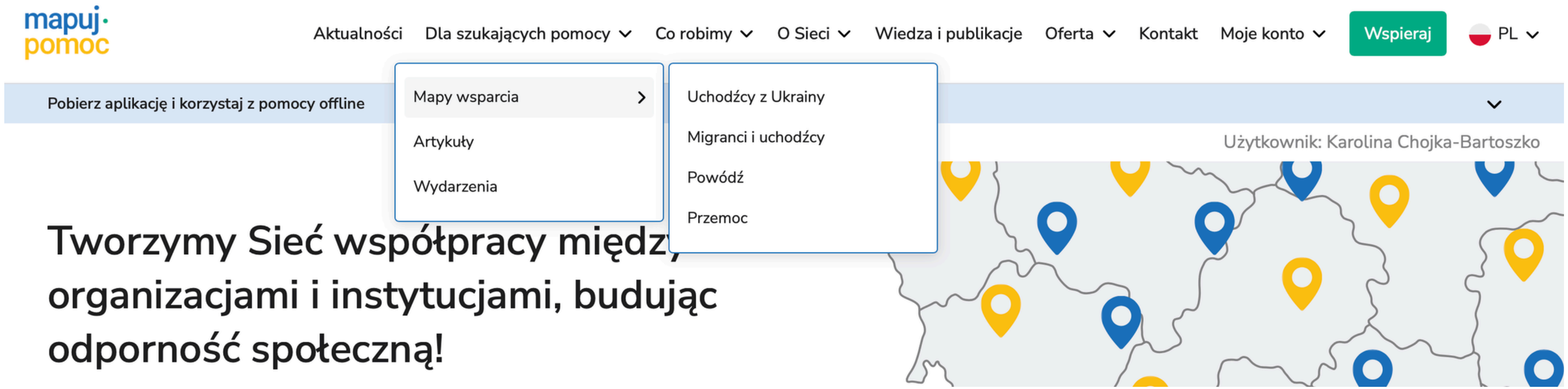
O Mapuj Pomoc

Od 2022 r.

8000 zmapowanych punktów pomocowych (NGO, instytucje publiczne, grupy nieformalne, organizacje religijne, OPS, OZZ, CIS i inne).

Nasze mapy pomocy:

- dla osób uchodźczych i migranckich
- dla osób poszkodowanych w powodzi
- dla osób uchodźczych z Ukrainy
- dla osób doświadczających przemocy
- **mapa odporności społecznej**

23.11.2026

O Sieci Mapuj Pomoc

Ogólnopolska Sieć organizacji i inicjatyw, które współpracują, aby skuteczniej reagować w sytuacjach kryzysowych

Ponad 200 Organizacji Członkowskich

Organizacje ogólnopolskie, jak i lokalne inicjatywy

Dialog międzysektorowy - działania rzecznicze

Trzy stałe grupy robocze:

1. Grupa ds. rzecznictwa
2. Grupa ds. przeciwdziałania dezinformacji
3. Grupa zarządzania kryzysowego

Wspólny system wymiany informacji i współpracy między organizacjami społecznymi, samorządami i instytucjami publicznymi.

23.11.2026

O Sieci

Nie zastępujemy państwa ani samorządu - wzmacniamy społeczność od środka

- budujemy ekspercką Sieć
- zbieramy i przekazujemy dobre praktyki pomocowe
- znamy ludzi i lokalne potrzeby (współpraca na poziomie lokalnym)
- docieramy do grup niewidocznych dla systemu
- prowadzimy międzysektorowy dialog
- prowadzimy działania rzecznicze
- budujemy gotowość społeczną, nie panikę!

zdj. Mapuj Pomoc / Zjazd “kotwic pomocy / Osówek

23.11.2026

Jedno rozwiązanie - trzy filary

Dostępność zasobów

1. **Platforma:** Mapa pomocy i dostępne usługi.
2. **Sieć:** Organizacje, instytucje i eksperci.
3. **Wiedza:** Standardy, procedury, checklisty, dobre praktyki.

Publikacje Członków Sieci Mapuj Pomoc ›

raport | odporność społeczna | samorząd

rekomendacje | odporność społeczna

checklisty | odporność społeczna

23.11.2026

Nasze wyzwania sektorowe

- Organizacje społeczne dostrzegane są przez decydentów głównie w momentach kryzysowych.
- Mierzymy się z barierami formalnymi, które utrudniają działania sektora, co bezpośrednio osłabia odporność i bezpieczeństwo społeczeństwa.

Działania podejmowane przez sektor

- Staramy się budować dialog i wzajemne zaufanie pomiędzy przedstawicielami różnych sektorów.
- Wypracowanie trwałego mechanizmu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

mapuj· pomoc

mapuj·
pomoc

(2.) WSPÓŁPRACA NGO I LOKALNYCH LIDERÓW Z SAMORZĄDEM

MATRYCA DZIAŁAŃ JST - NGO:
PILOTAŻ MAPUJ POMOC I ZWIĄZKU MIAST POLSKICH

GDAŃSK, 23.11.2026

mapujpomoc.pl

mapuj·
pomoc

MATRYCA DZIAŁAŃ JST - NGO

NASZA DIAGNOZA

mapujpomoc.pl

GDAŃSK, 23.11.2026 R.

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Od doraźnej współpracy do trwałych partnerstw NGO i administracji

Diagnoza

Diagnoza: Potencjał lokalnych i regionalnych NGO w ochronie ludności i obronie cywilnej (OLiOC) pozostaje niewystarczająco wykorzystany. Współpraca z administracją opiera się często na indywidualnych relacjach, a nie na stałych mechanizmach.

Główne bariery:

- Brak trwałych kanałów dialogu, procedur i jasnych wytycznych.
- Niedostateczna wiedza administracji o kompetencjach i zasobach NGO.
- Brak wzajemnego zaufania i doświadczeń we współpracy.
- Obawa przed odpowiedzialnością za wdrażanie nowych rozwiązań.

Nasza odpowiedź: Wypracowanie regionalnych modeli współpracy NGO i administracji, opartych na wspólnych zasadach dialogu, reprezentacji sektora społecznego i przekazywania rekomendacji władzom.

23.11.2026

mapuj·
pomoc

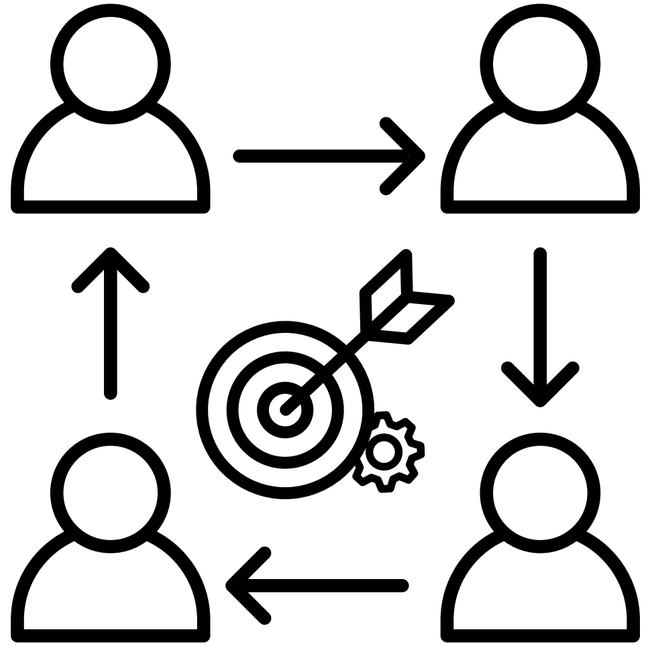
Matryca działań

Pilotaż - procedury i narzędzia

Pierwsza Matryca była opracowywana przy udziale organizacji z Grupy Roboczej ds. Zarządzania Kryzysowego. Kolejnym stało się opracowanie konkretnych procedur i narzędzi oraz pilotażowe wdrożenie wybranych rozwiązań w samorządach.

Działanie realizowane ze Związkiem Miast Polskich.

Docelowy rezultat: przejście od doraźnego angażowania NGO do przewidywalnej, opartej na procedurach współpracy z administracją – przed kryzysem, w jego trakcie i po zakończeniu.

mapuj·
pomoc

Słowo wstępu o Matrycy działań

Czym jest Matryca?

To **praktyczne zestawienie zadań gmin i powiatów** wynikających z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, wskazujące:

- **Gdzie NGO mogą wspierać samorządy w realizacji ustawowych zadań.**
- **Co konkretnie mogą robić NGO, wykorzystując swoje kompetencje i zasoby.**
- **Jak zorganizować współpracę – poprzez odpowiednie procedury, porozumienia i inne mechanizmy.**
- **Jakie dobre praktyki współpracy JST i NGO już istnieją.**

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Od dobrych intencji do konkretnych zadań – Matryca Działań JST i NGO

Cel: Włączenie NGO w identyfikowanie potrzeb, planowanie, konsultowanie i realizację zadań OLiOC – już na etapie przygotowań do działań kryzysowych.

Matryca, która pozwoli powiązać zadania samorządów w obszarze ochrony ludności z potencjałem organizacji pozarządowych.

1. **Jakie zadanie należy zrealizować?**
2. **Kto odpowiada za jego wykonanie?**
3. **W jaki sposób NGO może w nim uczestniczyć?**
4. **Jakie zasoby, procedury i uzgodnienia są potrzebne?**

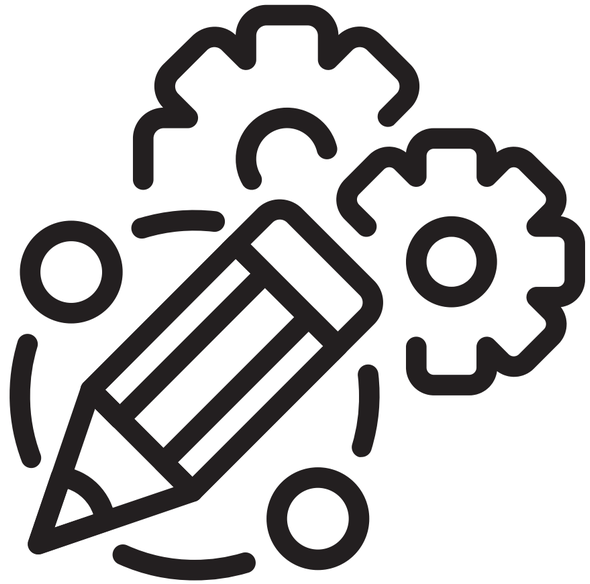

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Matryca działań

Zawartość - 25 zadań

Grupa zadań z art 10

1) zadania o charakterze zarządczo-koordynacyjnym
2) zadania dotyczące zasobów
3) obiekty zbiorowej ochrony
4) szkolenia
5) zadania nie kwalifikujące się do powyższych grup rodzajowych

mapuj·
pomoc

Matryca działań

Zawartość - rodzaj działań i przykłady z życia

Grupy zadań z art.4

- Przygotowanie organów administracji publicznej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na podejmowaniu działań ukierunkowanych na zapewnienie ciągłości działania organów administracji publicznej i na organizowaniu szkoleń i ćwiczeń organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności, przygotowujących do działania w przypadku wystąpienia zagrożenia, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia spójności działań militarnych i pozamilitarnych w obronie państwa
- Przygotowanie ludności do właściwego zachowania się w sytuacji wystąpienia zagrożenia przez zwiększanie świadomości zagrożeń i społecznej odporności,
- Działania związane z możliwością wystąpienia zagrożenia,
- Działania związane z wystąpieniem zagrożenia.

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Matryca działań

Nasze wnioski i dalsze kroki

Projekt powinien mieć charakter **praktyczny i wdrożeniowy -** celem jest wypracowanie, przetestowanie i upowszechnienie modelu współpracy JST i NGO w systemu ochrony ludności.

Model uwzględniać będzie **lokalne uwarunkowania.**

Pilotaż planowany jest w **trzech różnych lokalizacjach** (miasto, powiat, gmina).

Projekt powinien mieć **perspektywę wieloletnią.**

Kluczowe znaczenie ma partnerstwo instytucjonalne **(włączenie nowych partnerów).**

Przyjęto szybkie rozpoczęcie działań przygotowawczych.

Planowany efekt: realna zdolność współdziałania!

mapuj·
pomoc

Prawo daje podstawy współpracy. Potrzebne są jeszcze procedury.

Trzy kluczowe akty prawne:

- **Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej (2024)** – ramy systemu ochrony ludności i współdziałania z podmiotami społecznymi.
- **Ustawa o zarządzaniu kryzysowym (2007)** – planowanie, podział odpowiedzialności, procedury reagowania i koordynacja.
- **Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (2003)** – współpraca administracji z NGO, zlecanie zadań i partnerstwo.

Skuteczność współpracy zależna będzie od przełożenia powyższego na lokalne porozumienia, procedury i wspólne ćwiczenia.

mapuj·
pomoc

(3.) ODPORNOŚĆ SPOŁECZNA W CODZIENNYCH DZIAŁANIACH

PRZYGOTOWANIE SPOŁECZEŃSTWA NA SYTUACJE KRYZYSOWE

GDAŃSK, 23.11.2026

mapujpomoc.pl

23.11.2026

Odporność społeczna zaczyna się przed kryzysem

- relacje przed procedurami
- zaufanie przed kryzysem
- współpraca zamiast improwizacji
- lokalna wiedza jako zasób bezpieczeństwa

Pomoc bywa powielana, podczas gdy inne potrzeby pozostają niezaspokojone.

zdj. Mapuj Pomoc / Fundacja Morena / Gdańsk

mapuj·
pomoc

23.11.2026

Mapa lokalnych zasobów

W kryzysie kluczowe pytanie brzmi: kto, co, gdzie i jak szybko może zrobić?

- NGO, OSP, szkoły, biblioteki, parafie
- lokale, magazyny, transport, sprzęt
- wolontariusze i eksperci
- żywienie, zakwaterowanie, punkty informacji
- tłumacze, psychologowie, prawnicy

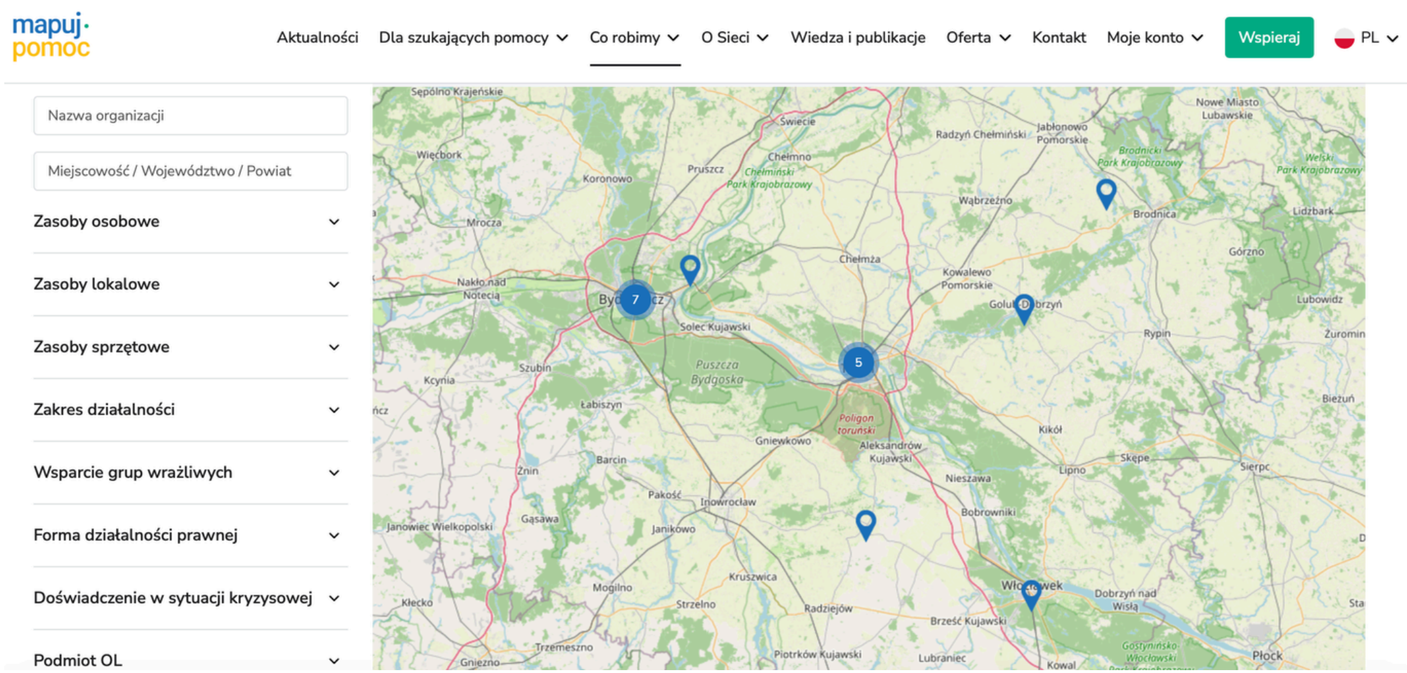
mapuj· pomoc

23.11.2026

Dostęp do mapy

Bezpieczeństwo zmapowanych zasobów - mapa odporności społecznej

- Ograniczona dostępność do zmapowanych zasobów (mapy niepubliczne)
- Dedykowane dostępy administracyjne tylko dla wybranych osób
- Mapowanie zasobów bieżących + uruchamianych na czas kryzysu
- Zasoby rzeczowe/materialne + kompetencyjne

mapuj· pomoc

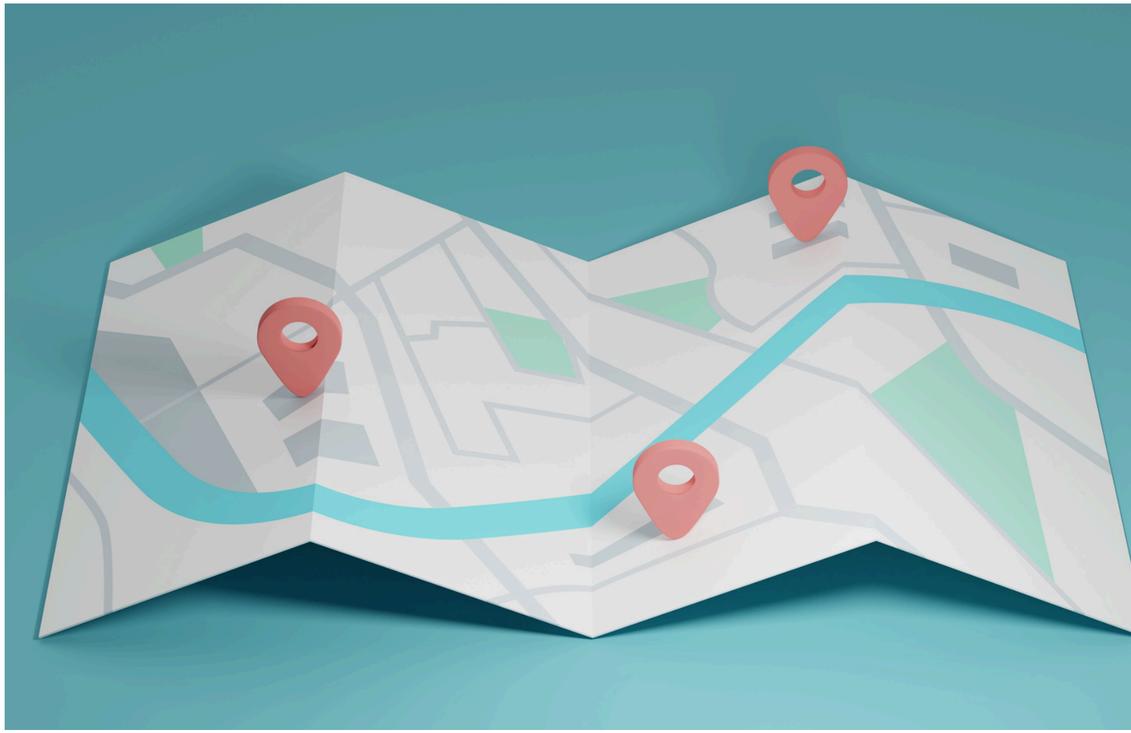
23.11..2026 r.

mapuj· pomoc

Cenne zasoby każdej społeczności

Minimum odporności to: wiedza, kontakty, zasoby i prosty plan działania

- mapa ryzyk
- mapa zasobów
- lista partnerów
- lista osób wymagających wsparcia
- plan pierwszych 72 godzin
- aktualne kontakty awaryjne

mapuj·
pomoc

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA

ODPORNOŚĆ LOKALNA WPISANA W CODZIENNOŚĆ

mapujpomoc.pl

GDAŃSK, 23.11.2026 R.

23.11.2026

7 filarów budowania odporności społecznej

Które można rozwijać niezależnie od swoich codziennych działań

I FILAR: Poznaj ludzi - kto tworzy lokalną społeczność, jakie ma możliwości oraz potrzeby?

II FILAR: Mapuj zasoby - czym dysponujesz (społeczność), zanim wystąpi kryzys?

III FILAR: Buduj Partnerstwa - buduj relacje i zaufanie pomiędzy organizacjami, mieszkańcami i instytucjami.

IV FILAR: Ustal role i odpowiedzialności

V FILAR: Przygotuj komunikację - zapewnij szybki i sprawny przepływ informacji

VI FILAR: Angażuj i edukuj mieszkańców - buduj odpowiedzialność i aktywność społeczności

VII FILAR: Ucz się i doskonal - wyciągaj wnioski, zbieraj dobre praktyki, działaj.

mapuj. pomoc

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Plan na pierwsze 72 godziny

Prosty plan znany wszystkim

Odporność społeczna zaczyna się od relacji, informacji i jasnego podziału odpowiedzialności.

Kryzys wymaga koordynacji, granic i odpowiedzialności.

- kto zbiera informacje?
- kto kontaktuje się z samorządem?
- kto koordynuje wolontariuszy?
- kto komunikuje się z mieszkańcami?
- kto aktualizuje potrzeby?
- kto podejmuje decyzje?

23.11.2026

Pomorskie – różne zagrożenia, różne zasoby, wspólny system współpracy

Praktyczny przykład – pierwsze 72 godziny kryzysu

0–12 godzin – rozpoznanie

Samorząd uruchamia właściwe procedury, NGO zgłaszają dostępne zasoby i potrzeby.

12–24 godziny – koordynacja

Wyznaczone osoby kontaktowe uzgadniają priorytety i podział działań.

24–72 godziny – aktualizacja i reagowanie

NGO realizują uzgodnione zadania, a samorząd i partnerzy aktualizują informacje i identyfikują luki.

mapuj· pomoc

Przykład roli Mapuj Pomoc: wsparcie mapowania zasobów i pomocy, komunikacji między organizacjami oraz dzielenie się rozwiązaniami.

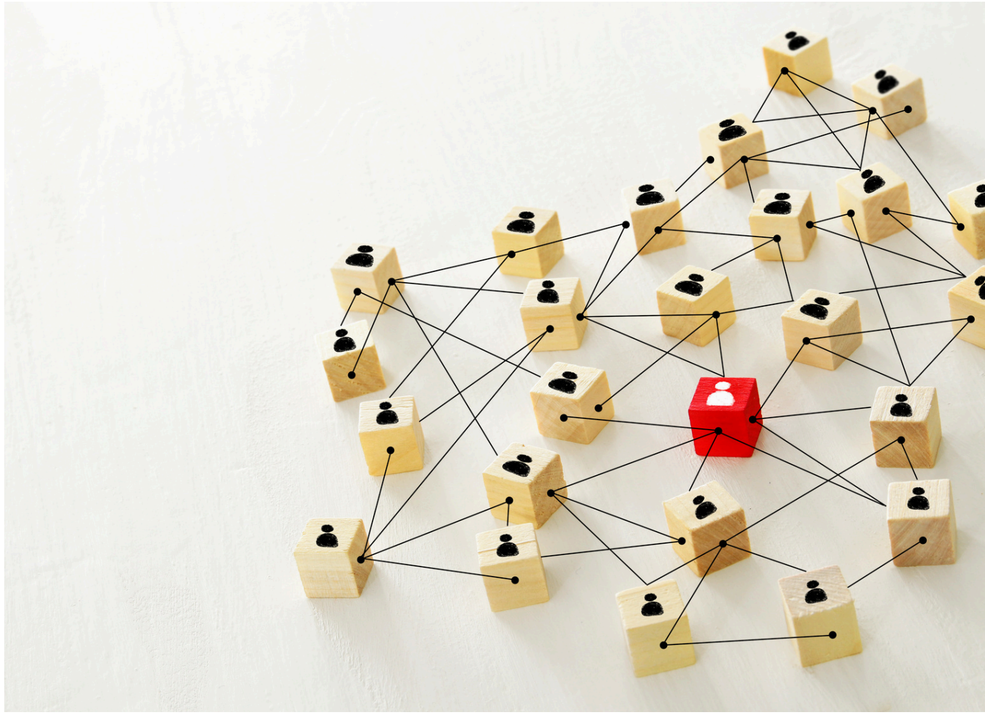
23.11.2026

mapuj· pomoc

Działania do wdrożenia

Najlepiej zacząć od prostego lokalnego modelu współpracy.

- wspólna mapa zasobów
- lista kontaktów kryzysowych
- procedura wymiany informacji
- jedna strona / kanał komunikacji
- zasady uruchamiania wolontariuszy
- wspólne ćwiczenie raz w roku
- koordynator po stronie urzędu i NGO
- cykliczne spotkanie partnerów

23.11.2026

mapuj· pomoc

Standardy – czego powinniśmy wymagać od współpracy?

Podstawy skutecznej współpracy:

1. **Jasne role – kto decyduje, kto wykonuje zadania?**
2. **Sprawdzona informacja – kto zbiera, weryfikuje i aktualizuje dane?**
3. **Bezpieczna pomoc – standardy safeguarding, ochrona danych, odpowiedzialność.**
4. **Dostępność – pomoc odpowiadająca potrzebom różnych grup mieszkańców.**
5. **Ciągłość – procedury i partnerstwa działające także po zakończeniu kryzysu.**

23.11.2026

Pomorskie – różne zagrożenia, różne zasoby, wspólny system współpracy

Przykładowe scenariusze: dlaczego jeden model reagowania nie wystarczy?

Kontekst regionalny	Potencjalna rola NGO
Zagrożenia powodziowe, w tym Żuławy	Wsparcie ewakuowanych, pomoc rzeczowa
Sztormy i zagrożenia nadmorskie	Informowanie mieszkańców i osób przebywających czasowo
Awarie infrastruktury i przerwy w dostawach energii	Rozpoznawanie potrzeb osób wymagających wsparcia
Duże miasta i mniejsze gminy	Organizowanie wolontariatu i lokalnej pomocy
Migracje i zróżnicowanie językowe	Informacja wielojęzyczna, wsparcie integracyjne

mapuj· pomoc

23.11.2026

Najprostszy (dostępny!) mechanizm współpracy

Samorząd	NGO
Identyfikuje zagrożenia i planuje reakcję	Wnosi znajomość lokalnych społeczności
Koordynuje działania w ramach swoich kompetencji	Udostępnia kompetencje, ludzi i zasoby
Organizuje dostęp do informacji publicznej	Pomaga dotrzeć do grup trudniej dostępnych
Zapewnia ramy formalne i organizacyjne	Realizuje uzgodnione działania pomocowe

Wspólna odpowiedzialność: zaufanie, aktualne dane, komunikacja, bezpieczeństwo i przygotowanie do współpracy.

mapuj · pomoc

23.11.2026 r.

mapuj· pomoc

Przykład dobrych praktyk

Fundacja RC - Odporność budowana w sąsiedztwie

Fundacja RC pokazuje, że lokalna odporność powstaje poprzez **codzienne relacje**, aktywność mieszkańców i miejsca, które w kryzysie mogą szybko stać się punktami wsparcia.

- **Domy i kluby sąsiedzkie** tworzą stałe miejsca spotkań, integracji i wzajemnej pomocy.
- Mieszkańcy nie są jedynie odbiorcami zajęć – **wspólnie planują** i realizują własne inicjatywy.
- **Gdański Fundusz Sąsiedzki** finansuje oddolne pomysły wzmacniające więzi, współpracę lokalną i odpowiedzialność za najbliższe otoczenie.
- Fundacja **szkoli animatorów społecznych**, którzy potrafią uruchamiać lokalną aktywność i łączyć mieszkańców wokół wspólnych potrzeb.
- W czasie kryzysu istniejąca sieć może szybko przejść **od integracji do pomocy.**

23.11.2026

Doceniając wzajemność

Relacji nie buduje się podczas kryzysu. Buduje się je wcześniej.

Dlatego współpraca powinna obejmować:

- regularne spotkania,
- wspólne ćwiczenia,
- wymianę informacji,
- wspólne aktualizowanie zasobów,
- poznawanie swoich kompetencji.

“NGO nie odbierają samorządowi odpowiedzialności - pomagają mu działać szybciej, sprawniej i trafniej.”

mapuj·
pomoc

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Inne działania Mapuj Pomoc

Rady ds. odporności społecznej - reprezentacja sektora

Rozwijany jest także pomysł **rad ds. odporności społecznej na poziomie wojewódzkim i powiatowym,** które mogłyby stworzyć stałą przestrzeń wymiany informacji pomiędzy administracją, podmiotami ochrony ludności, organizacjami humanitarnymi i innymi lokalnymi NGO. Koncepcja była konsultowana m.in. ze Związkiem Miast Polskich i Radą Działalności Pożytku Publicznego.

W naszej opinii ustawa o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122, z późn. zm., zw. dalej: Ustawa) daje możliwość włączania organizacji pozarządowych – innych niż te wskazane w Ustawie – w regionalny system zarządzania kryzysowego. Art. 14 ust. 12 Ustawy stanowi, że w skład wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego mogą wchodzić inne osoby zaproszone przez Przewodniczącego (Wojewodę). Sugerujemy taką interpretację art. 14 ust. 12 Ustawy, według której ***pożądaną dodatkową osobą wchodzącą w skład Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego jest osoba reprezentująca "Radę NGO ds. Odporności Społecznej"*** *(zw. dalej: ROS NGO).*

mapuj·
pomoc

Pełnomocnik ds. NGO jako łącznik między dwoma systemami

Przykładowe działania do podjęcia w samorządach:

1. **Zidentyfikować NGO posiadające zasoby i doświadczenie kryzysowe.**
2. **Nawiązać współpracę z właściwymi komórkami zarządzania kryzysowego.**
3. **Uzgodnić osoby kontaktowe i zasady wymiany informacji.**
4. **Przećwiczyć scenariusz wspólnego działania.**
5. **Uwzględnić współpracę kryzysową w odpowiednich dokumentach, planach i programach.**

23.11.2026

mapuj·pomoc

Lekcje z kryzysu

Rekomendacje systemowe

Rekomendacje systemowe

Praktyczny poradnik

Poradnik dla samorządów, lokalnych liderów i organizacji pozarządowych

23.11.2026

mapuj·
pomoc

Od kontaktów do gotowości – zaproszenie do współpracy

Zapraszamy samorządy i organizacje pozarządowe do:

- **Rozwijania regionalnych partnerstw.**
- **Mapowania NGO i lokalnych zasobów.**
- **Wspólnego tworzenia procedur i rozwiązań dla JST i NGO.**
- **Korzystania z wiedzy, szkoleń i doświadczeń Sieci.**
- **Współtworzenia skuteczniejszego systemu reagowania kryzysowego.**

mapuj·
pomoc

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

KAROLINA CHOJKA-BARTOSZKO

karolina.ch.bartoszko@toproste.org

tel. 692 583 823

mapujpomoc.pl

Poznaj Mapuj Pomoc

Grupy robocze

Dołącz do Sieci